

Nationella Innovatörsrådets inspel gällande

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT

Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Europe's next leaders: the Start-up and Scale-up Initiative: Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth

Stöd till SMF för hantering av Immateriella tillgångar och rättigheter

{COM(2016) 733 final}

Kommissionen framhåller i dokumentet, immaterialrättens nyckelroll som förklaring till framgångarna för Start-UPS och innovativa SME's. Immaterialrätten möjliggör för kreativa, innovativa och uppfinnande företag att omsätta sina resultat. Och att detta även skapar incitament för ytterligare investeringar i innovation.

Kommissionen, liksom Sveriges näringsdepartement, har noterat att IPR-baserade företag har högre tillväxt, lönsamhet och utveckling än andra företag.

Slutsatsen såväl hos EU-kommissionen som hos regeringen blir därmed, att om företag i allmänhet blir bättre på immaterialrätt, blir de också mer framgångsrika.

Samtidigt konstaterar kommissionen att de flesta SMEs – endast 9% - har registrerade immaterialrättigheter. Dokumentet önskar främja fler SMEs och Start-UPS att nyttja immaterialrätt.

Man kan förledas tro att de flesta SMEs växer i framgång, om de bara blir bättre på/nyttjar/exploaterar/utvecklar sina immaterialrättigheter.

Den logiken är dessvärre bak-och-fram:

De allra flesta nya företag – 'Start-Ups' – är inte ICT-wonders, Unicorns, Gazeller, spelutvecklare, Moln-mirakel mm. De allra flesta nystartade företag i Europa är icke-mediala tjänste- och eller importföretag, med ytterst traditionella produkter.

Dessa har ingen särskild nytta av immaterialrätt, annat än möjligen för sin logotype.

Företag blir inte framgångsrika bara för att de nyttjar immaterialrätt, lika lite som att personer blir framgångsrika bara för att de kör BMW!

Det är de företag som är verksamma inom främst upphovsrättsliga branscher – musik, film/video, spel, media mm – som idag expanderar allra snabbast genom digitalisering och internet. Det är dessa som benämns unicorns och gazeller och marknadsvärderas till 10-tals miljarder. **De har sina primära intäkter, just genom upphovsrättsliga licenser. Därför är de framgångsrika.**

Men - de utgör under 5% av BNP och en försvinnande andel av ett lands sysselsättning.

Majoriteten av SME's har inte sin business inom ovanstående och kan därför heller inte generera några särskilda upphovsrättsliga värden, hur mycket EU än skulle utbilda dem i IPR.

Kommissionens dokument menar att en informations- och kunskapsbaserad ekonomi med stark innovation, består av företag vars mest värdefulla tillgångar är immateriella och att innovativa och kreativa start-ups behöver medvetandegöras om IPR.

Ett centralt misstag i detta antagande är just att sagda företag, huvudsakligen inom kreativa och konstnärliga näringar, som redan nämnts **utgör endast 4-5 % av ett lands BNP.**

Företagen utanför nöjesindustrin kommer inte automatiskt att bli del av de begränsade marknaderna mode, film&TV, musikindustri, spelbransch etc bara för att man utbildar dem i immaterialrätt.

Däremot har naturligtvis Europas kreatörer; kompositörer/filmare/spelutvecklare/designers/författare mfl stor nytta av förstärkta upphovsrättsskydd.

Men för att Europas satsning på förstärkt immaterialrätt verkligen ska göra nytta, bör man kanske hellre fokusera på industrierna utanför nöjes- och reklamindustrin, dvs de som står för resterande 96% av BNP.

Här finns fortfarande allt att göra!

Här kan Europa avsevärt stärka uppfinnarnas upphovsrätt, skärpa lagstiftning mot immaterialrättsintrång, sänka patentkostnader, utarbeta patentintrångsförsäkringar, inkludera innovatörerna/uppfinnarna i EU's och medlemsländernas innovationsstrategier.

Som förslag på inspel till kommissionens Working Document föreslår Nationella Innovatorsrådet:

1 Att utöka SMFs tillgång till immaterialrätt

1.1. Information och medvetenhet

EU och medlemsländerna behöver först kartlägga den minoritet av företag som de facto är verksamma inom IPR-baserade näringar. Det är gentemot dessa som informationsinsatser behöver koncentreras. I Sverige är majoriteten av dem enskilda firmor.

SMFs inom 'traditionella' service- och/eller handelsnäringar har marginella intressen i IPR. EU och medlemsländerna behöver framförallt kartlägga industriell innovation och produktutveckling, utanför det mindre segment av SMFs som främst utgör media- och nöjesindustri. Hos de allra flesta industrierna och företagen handlar det om att förvalta förvärvade exklusiva immaterialrättigheter till produkter, metoder och system. Man är m.a.o. i första hand exploatör och förvaltare av IPR.

Dessvärre rapporteras allt oftare om hur ledet före entreprenören, just det led som immaterialrätten instiftats att skydda – innovatörens – urholkas och överträds. Det är för detta led som EU kanske har sin viktigaste uppgift för att säkra framtida återväxt för Europeisk innovation. Om inte immaterialrätten, det juridiska skyddet samt ekonomiska resurserna avsevärt förbättras för innovatörerna, kommer Europas industriella och samhällsliga tillväxt att fortsätta minska.

Det är innovatören/uppfinnaren som detta inspel generellt syftar på, vad gäller föreslagna insatser.

I Sverige behöver framförallt VINNOVA och PRV tydligare samarbeta med representanter för Sveriges innovatörer och uppfinnare, för att utveckla juridiska och rättsliga skydd.

1.2. Förbättra och utveckla 'fördiagnosticiva' tjänster

En del av EUs medlemsländer har inrättat inkubators-liknande tjänster (t.ex. innovationskontor) kopplade till forskningsinstitutioner och universitet, med syfte att rådge och medverka till att marknadsomsätta forskningsresultat till innovationer.

Sverige har ett rikstäckande nät av innovatörs- och uppfinnareorganisationer med möjlighet att utgöra precis den bas av validerare, coacher och rådgivare som tidigare nämnda tjänster utgör. Det existerar redan idag dessutom goda relationer och kontaktytor till regionala företag och dessas företagarorganisationer, liksom entreprenörsfrämjare såsom IUC och Nyföretagar-Centrum.

Vi förordar starkt att eventuellt utbildningsmaterial på området, utvecklas i samarbete med de ovan nämnda organisationerna som har lång empirisk erfarenhet av såväl innovations- som entreprenörsområdet.

1.3. Finansiering av patent och andra immateriella rättsskydd

Vi förordar och bejakar kommissionens föreslagna tjänster att hjälpa innovativa små och medelstora samt nystartade företag som vill patentera i Europa, genom det föreslagna stödet täckande 50% av patentkostnader samt viss del av advokatutgifter. Detta kommer att avsevärt avlasta främst små företag vad avser skyddskostnader, vilket sannolikt även underlättar för finansiering och attraherandet av investerare.

2 Att aktivera nyttjande och förvaltande av immaterialrätt

Att omsätta innovation hämmas enligt många studier och rapporter av att de enskilda innovatorerna/idé-bärarna/produktutvecklarna själva har lägre kompetens som entreprenörer och/eller företagare.

I praktiken är de på marknaden existerande företagen de allra mest kompetenta validerarna och verifierarna av nya produkter, metoder, innovationer och tjänster. De befintliga företagen är de enda näringslivsaktörerna som har konkret erfarenhet av hur och bland vilka konsumentgrupper, olika typer av produkter och tjänster vinner marknadsacceptans.

Det är därför de allra flesta professionella innovatörer prioriterar licensieringsavtal med existerande företag.

2.1. Patent online-info samt licensieringspromo, samt förebyggande av onödiga rättstvister

Dokumentets satta rubrik är minst sagt lite otydlig vad gäller vad som syftas på.

Flera typer av online-verktyg/faktadatabaser existerar redan idag i Sverige, inte minst hos PRV. För information om innovationsprocessen och den där nödvändiga juridiska kunskapen, tillhandahåller t.ex. Svenska Uppfinnareföreningen en sådan tjänst; [Innovation Online](#).

SUF tillhandahåller även ett verifieringsverktyg av Lean Canvas-art, som möjliggör för idébärare, uppfinnare och innovatör att upprätta en affärsplan kring sitt projekt.

Stockholms Innovatörskrets – STIK utvecklar på uppdrag av the International Federation of Inventors Associations – IFIA en digital tekniktransfereringsstjänst som i korthet gör det möjligt att sammanföra innovatörer, finansiärer, forskningsinstitut, tillverkare, distributörer mellan IFIAs c:a 65 medlemsländer.

Vad gäller realisering och licensiering av innovationer, s.k. match-making eller 'mapping' har STIK tagit fram en digital förmedlingstjänst för riktad direktlicensiering av innovationer och detaljerad produktutveckling ([UTM](#)), mycket i enlighet med det kommissionen skriver i dokumentet. Företag i alla branscher ges genom ett digitalt gränssnitt i molnet, tillgång till kontinuerlig produktutveckling inom alla affärsområden, såväl tjänster som produkter, med exklusiva exploateringsavtal eller ej. Med alla behövliga nivåer av avtal finner företaget med precision det man söker.

Leverantörer är Sveriges organiserade innovatörer, uppfinnare och produktutvecklare.

2.2. Skiljeförfarande och medling för att undvika omfattande rättstvister

Allvarliga och omfattande intrång i främst patent är vad som har fått stora uppfinnare som Håkan Lans att generellt avråda från att alls söka sådana. Anledningen är just att patentintrång och immaterialrättsstöld idag kan betraktas som praxis, en kalkylerad risk med marginella ekonomiska eller juridiska konsekvenser för den som gör intrånget.

Begreppet "Kill The Inventor" tillämpas utbrett idag i praktiken av världens allra största och mest välrenommerade företag.

I Sverige utreds fortfarande inte eko-brott mot enskild, trots att denne – i uppfinnarefallet – många gånger har bestulits på värden uppgående till mångmiljardbelopp. Även patentintrång prövas inte, såvitt inte särskilda omständigheter åberopas.

Med nyorganiserade Patent- och Marknadsdomstolen, har i praktiken möjligheten för individuella immaterialrättsinnehavare att överklaga ovan tingsrättsinstans i praktiken försvunnit.

Detta motverkar naturligtvis innovatörens incitament att fortsätta skapa värden.

En intressant lösning att studera är Tysklands Streitwert inom juridisk process. I korthet handlar detta om att målet i förväg åsätts ett totalt värde. Inför processen fastställs de tvistande parternas respektive finansiella kapacitet och den svagare parten subventioneras i princip proportionerligt så att denne ges möjlighet att slutföra målet – oavsett finansiella resurser.

En sådan lösning för immaterialrättsinnehavaren förordar vi att EU tillämpar.

2.3. Rättstvistsförsäkring och validering av immaterialrätt

Vi välkomnar kommissionens förslag om försäkringslösningar för immaterialrättsinnehavaren. Dock behöver då tydliggöras att med rättshavaren här främst avses uppfinnaren/innovatören, som individ eller företagare.

Stockholms Innovatörskrets och Nationella Innovatörsrådet har kommunikation med det amerikanska företaget IPISC – Intellectual Property Insurance Services Corp. De har utarbetat ett utmärkt förslag för landet Sverige.

Den föreslagna försäkringslösningen innefattar även en kvalificerad metod att validera patentets juridiska och/eller kommersiella värde, i enlighet med kommissionens önskan.

3 Samordning av IPR-stöd samt konsekvensuppföljning

3.1. Åtgärder för koordination av IPR-stödfondsbestämmelser för 'innovativa' SMF

Som angetts under flera punkter, representerar vi den kategori vilken immaterialrätten främst är utformad att skydda – skaparen/idébäraren/innovatören/uppfinnaren.

Så när kommissionens förslag talar om 'innovativa SMF', är det än viktigare att skilja upphovsmannen från exploatören. Många medlemsländer i IFIA skvallrar om att de nationella innovationsstödsystemen huvudsakligen finansierar innovation sprungen ur akademisk miljö, medan [omfattande forskning](#) fastslår att lejonparten av innovation kommer utanför universitet och forskningsinstitutioner.

Under förutsättning att kommissionen med 'innovativa SMF' inkluderar uppfinnarens/innovatörens verksamhet, är vi naturligtvis positiva till förslaget och möjligheterna att stärka det nationella stödet via ESIF.

Dock behöver det tydliggöras att en av de största motverkande krafterna för icke-institutionell innovation att alls få del av stöd, är just det komplexa ansökningsförfarandet i kombination med den långa beviljandetiden.

Forskningsinstitutioner är på många sätt betydligt mindre känsliga för tekniska och kommersiella språng än innovatörer och nystartade företag är.

För att höja omsättningen på stödberättigade företag och innovatörer vill vi med enfaz rekommendera en översyn av ansöknings-, validerings- och utbetalningsrutiner.

I samband med detta förslag, uppmanar vi även berörda myndigheter till samarbete och samordning i såväl utformandet av smidigare rutiner, som valideringen av inkomna ansökningar.

3.2. Kontrollsystem för IP-stöd och för småföretagens användning av EU: s IPR

Vi välkomnar kontrollen av SMFs nyttjande av IPR genom EUIPO, och framförallt mätningarna av förslagets effekter ifråga om ekonomiska utfall.

Vi vidhåller dock, att inför den fulla implementationen av de föreslagna åtgärderna, behöver först en bättre Europeisk kartläggning göras av innovationers ursprung.

Antagandet att akademisk miljö + företag + statligt stöd (Triple Helix) är samhällets främsta genererare av innovation är felaktig. Och direkt kontraproduktiv som bas för tillväxt.

Det finns anledning att – inför implementeringen av sagda förslag – gå vidare bland EU's medlemsländer för att faställa - eller avfärda - indikationen från [Christian Sandströms rapport](#) att 80 – 90% av de mest omsatta innovationerna inte har sitt ursprung i universitet, högskolor eller forskningsinstitutioner.

Å Nationella Innovatorsrådets vägnar,
Örjan Strandberg, talesperson
orjan.strandberg@innovatorsradet.se
070 730 45 35